

May 2016 subject reports

Norwegian B

Overall grade boundaries

Higher level

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 13	14 - 26	27 - 41	42 - 55	56 - 68	69 - 83	84 - 100

Standard level

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 12	13 - 27	28 - 45	46 - 59	60 - 73	74 - 87	88 - 100

Higher level and Standard level internal assessment

HL Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 6	7 - 12	13 - 17	18 - 21	22 - 26	27 - 30

SL Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
---------------	---	---	---	---	---	---	---

Mark range: 0 - 3 4 - 6 7 - 12 13 - 17 18 - 21 22 - 26 27 - 30

Utvalg og egnethet av valgte verk

Oppgaveformen med presentasjon ut fra et tema og et bilde og påfølgende diskusjon med lærer omkring et kjent tema egner seg godt til å vise kandidatens språkkompetanse. I presentasjonen er man ganske fokusert på detaljer, mens diskusjonen gir mer rom for abstrahering og refleksjon. 10 minutter er en passende tidsramme. Læreren passet på at kandidatene holdt seg til tidsrammen. Noen klarte ikke å fylle ut tida, som oftest på grunn av for lite vokabular eller for lite kjennskap til temaet.

Opptakskvaliteten er viktig for å kunne bedømme det som blir sagt. I forhold til i fjor var opptakskvaliteten i år bedre. Imidlertid er det fortsatt et par skoler som kan jobbe videre med dette. Det er viktig for sensor å kunne høre endelser og enkeltlyder. For lav tale eller støy hindrer kommunikasjonen, som jo er det viktigste kriteriet vi måler. Det er ønskelig at det tas lydprøve av kandidaten før opptaket begynner og at man passer på at de sitter så nær mikrofonen som mulig. Alle eksaminatorene snakket høyt og tydelig.

Presentasjon av tema: Alle temaene var relevante og gode. Det dreide seg om tema som feiring av høytider, fritid, friluftsliv, matvaner, et multikulturelt samfunn og helse. Det var god variasjon i temavalg, og kandidatene virket godt forberedt og kunne presentere bildene detaljert og med god sammenheng.

Diskusjon: Presentasjon og diskusjon utfyller hverandre på en god måte. Diskusjonen åpner for refleksjon. Da er det viktig å stille åpne spørsmål og prøve å unngå ja-nei spørsmål i den grad det er mulig. Ja-nei spørsmål gir lite handlingsrom, men kan i noen grad åpne opp for personlige erfaringer, og da kan det være positivt. Noen eksaminatorer stiller kanskje for mange spørsmål i sin iver etter å hjelpe kandidatene. Dette kan i noen tilfeller avspore kandidatene. De bør få tid og anledning til å forme sine egne resonnementer. Når kandidatene tydeligvis ikke har forstått eller ikke kommer videre, er det bra at læreren gjentar eller omformer spørsmålet sitt. Alt i alt var de muntlige prestasjonene gode, vesentlig bedre enn i fjor. Mange oppviste en imponerende grad av dybde, modenhet og generell språkbeherskelse.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

Språkbeherskelse: Dette omfatter både vokabular og grammatikk. Vanlige språkfeil er usikkerhet i kjønn og syntaks, da særlig inversjon. Her bør man stille høyere krav på HL enn på SL. Samtidig er det viktig å jobbe med ordstilling helt fra begynnelsen av kurset siden syntaktisk usikkerhet lett sementeres.

Uttale og intonasjon: De fleste har en akseptabel uttale som er grei å forstå selv om den i noen grad avviker fra norske uttaleregler. Det er først når uttalen hindrer kommunikasjonen at det

oppstår problemer. Hos noen studenter forstyrrer intonasjonen kommunikasjonen. Her er det mer snakk om et irriterende moment enn problem med forståelsen. Feil uttale av enkeltlyder kan også irritere, men hindrer neppe kommunikasjonen.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Det virket som om mange har jobbet med de rådene jeg ga i fjor, for besvarelsene var bedre denne gangen. Kommentarene blir likevel noe av det samme igjen.

Generell språkbeherskelse er viktig for måloppnåelsen. Siden mange kandidater snakker flytende norsk, kan det være lurt å øve på idiommer for denne gruppen. Som allerede nevnt bør de svakere elevene øve på ordstilling fra første stund. Det er viktig at de fullfører setninger og ikke dropper for eksempel verb.

Uttale, intonasjon og flyt må det jobbes jevnlig med for de som har store avvik. Det er ikke om å gjøre å snakke fort, men å øve på å uttale lyder riktig alene og i kontekst. Noen tror at hvis de snakker fort nok, vil ingen merke at de uttaler enkeltlyder feil. Dette er en stor misforståelse. Nøling kan være brudd på flyten. Dette kan i noen grad skyldes usikkerhet i ordvalg og grammatikk, men også at man leter etter nye argumenter. Da er det på sin plass å komme med nye hjelpespørsmål.

Grammatikk: Hovedproblemene her er syntaks (ordstilling) og morfologi. Det er viktig å jobbe med V2-regelen. Hovedproblemet i morfologi er valg av kjønn. Et annet problem er preposisjonsvalg (i vinteren, i morgenen), bestemt og ubestemt form av substantiv og adjektiv, samt infinitiv etter modalverb. En erfaren sensor forstår hva kandidaten vil fram til, men det forstyrrer kommunikasjonen uansett.

Ordvalg: De fleste kandidatene har et akseptabelt ordvalg, og noen bruker idiommer på en overbevisende måte. Noen studenter sliter imidlertid med å uttrykke seg og bruker engelske ord når de ikke kan det norske ordet. Det er viktig å øve på språkstrategier slik at de prøver å få fram budskapet på alternative måter.

Interaksjon: Alle disse formelle kriteriene er viktige for å få til en god interaksjon. På HL bør en kunne finne relevante argumenter og begrunne dem, samt binde dem sammen med god tekstbinding. Tekstbinding øker også flyten i fremstillingen. Elevene bør få oppgitt et strategisk vokabular for de ulike temaene og lese tekster som omhandler hovedtemaene i IB-programmet.

Det viktigste av alt er å kontrollere at lydopptakene er tilfredsstillende slik at sensor kan få et reelt inntrykk av prestasjonene.

Higher level written assignment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
---------------	---	---	---	---	---	---	---

Mark range: 0 - 4 5 - 8 9 - 12 13 - 15 16 - 17 18 - 20 21 - 24

Utvalg og egnethet av valgte verk

Med unntak av 3-4 kandidater som enten hadde unnlatt å innlevere et rationale eller leverte upassende tekster, hadde alle kandidatene i det store og hele holdt seg innenfor de formelle kriteriene for oppgaven. Bruk av tekstbehandling har tydeligvis gjort det lettere for kandidatene å holde seg til riktig lengde på tekstene.

De innleverte besvarelsene var basert på et godt utvalg av egnede kildetekster. De overveldende mest populære forfattervalgene var Renberg, Petterson og Loe. Verkene var åpenbart valgt med både omsorg og tanke på at de skulle være motiverende for aldersgruppen.

De mest populære teksttypene var dagbokinnlegg, blogginnlegg og brev.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

Criterion A: Siden leseren ikke nødvendigvis har lest/kjenner det litterære verket, er det viktig at rationalet gir et tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere sammenhengen med besvarelsen. Dette vil ikke være mulig uten at det er gitt et tilstrekkelig resyme/ sammendrag av verket.

Kandidatene bør fokusere sterkere på oppgaven, nemlig hva det er i romanen som krever dypere analyse og hvorfor dette bør granskes videre.

Mange av besvarelsene manglet en forklaring på valget av genre og hvilken målgruppe som var valgt.

Criterion B: De aller fleste av kandidatene hadde organisert og disponert teksten på en tilfredsstillende måte og scoret poeng her. For å oppnå topp poeng kreves en helhetlig sammenheng med gode overganger.

Criterion C: Kriterium C måler bare selve oppgaven, ikke rationalet.

Der var mange gode besvarelsene med et godt og variert språk, faktisk var språket hos en del av kandidatene så flytende og naturlig at man kunne fristes til å tro at dette var kandidater som med fordel kunne ha vært oppmeldt i norsk A-språk. Det kan være verdt å merke seg at for å oppnå toppscore på dette kriteriet kreves det bruk av komplekse setningsstrukturer og stor bredde i vokabular og uttrykk, - derfor er det ikke alltid lett å oppnå dette hvis man velger å skrive enkle blogg- eller dagbokinnlegg. Det blir også feil hvis det som skal være et blogginnlegg eller et personlig brev blir utformet som et akademisk essay.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Viktigheten av at kandidatene forstår hva hensikten med WA er, må understrekes, samt hvilken sammenheng det må være mellom rationale og tekst. Vurderingskriteriene må gjennomgås nøye. kandidatene må trenes i hvordan man planlegger de forskjellige teksttyper.

Standard level written assignment

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 7	8 - 11	12 - 14	15 - 17	18 - 20	21 - 24

Utvalg og egnethet av valgte verk

Samtlige vurderte besvarelser var fullstendige og tilfredsstilte de formelle krav til oppgaven. Takket være bruk av tekstbehandling var det færre tekster som hadde problemer med lengden.

Som vanlig var det en stor bredde i valg av type løsninger, - mange av dem gode og interessante. Det er tydelig at kandidatene har fått grundig gjennomgang av kravene som stilles til Written Assignment. I likhet med forrige år var de mest populære typer av tekster blogger, intervjuer og debattinnlegg i aviser, skoleaviser, tidsskrifter etc. Det var en god spredning av kategorier, - også i år var "Global Issues" mest populær, tett fulgt av "Social Relations" og "Communication and Media". Ikke uventet var immigrasjonsproblematikk og flyktningskrise dominerende gjennomgangstemaer.

Kandidatenes måloppnåelse for hvert kriterium

Criterion A: Svake kandidater hadde åpenbare problemer med å forstå hva et rationale er og viktigheten av det for resten av oppgaven. Andre vanlige svakheter var manglende angivelse av kildematerialet og uklare oppfatninger av hva en prøvde å oppnå. Mange kandidater nevnte en viss teksttype i rationalet, men hadde anvendt en annen teksttype i selve oppgaven.

Criterion B: Dette kriterium anvendes bare på selve oppgaven.

Presentasjon, sammenheng og utvikling av ideer bedømmes her, dårlig organiserte og disponerte tekster scoret følgelig lavt på dette kriteriet. Inndeling i avsnitt manglet ofte, men de fleste av kandidatene klarte å skrive en relativt sammenhengende tekst hvor ideene lot seg forbinde til kildene.

Criterion C: Som vanlig og forventet var det en meget stor spredning, fra de aller svakeste kandidater som knapt kunne sette sammen forståelige setninger til flytende morsmålnivå.

Anbefalinger og veiledning for undervisning av fremtidige kandidater

Det bør jobbes mer med å fremme en større forståelse av hva et rationale er ment å være, likeledes å prøve å øke bevisstheten om sammenhengen mellom teksttype og språk.

Higher level paper one

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 6	7 - 13	14 - 17	18 - 27	28 - 37	38 - 47	48 - 60

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Kandidatene hadde delvis problemer med oppgavene som var rettet mot vokabular, særlig når det gjaldt å finne synonymmer til utvalgte ord. Noen av kandidatene skrev fraser istedenfor bare ordet det ble spurt etter.

Opgaven med riktige eller gale utsagn ble av noen bare krysset av, men ikke begrunnet. Andre ble riktig begrunnet, men det ble krysset av i feil boks. Dette kan tyde på problemer med å forstå ordbetydningen.

I de vanskeligste tekstene hadde kandidatene delvis problemer med å svare på spørsmålene som krever et kort svar, eller de tok med så mye av teksten at de risikerte å miste fokus på hva det ble spurt etter. Delvis omformulerte de svarene selv i stedet for å sitere fra teksten. Dette førte hos noen til uklare svar.

Noen av kandidatene så ut til å ikke kjenne alle oppgavetyper som ble brukt i eksamenen. Det gjaldt spesielt oppgave 6-8.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

Det er stor variasjon i språkkunnskapene til kandidatene, noen er på et morsmålsnivå mens det i den andre enden av skalaen er kandidater som ser ut til å ha problemer med å forstå mange av oppgavene. De dyktigste kandidatene viste få problemer med å løse oppgavene.

Eksamenen inneholdt mange forskjellige oppgavetyper og mange av kandidatene hadde ikke problemer med å vite hvordan oppgavene skulle løses.

Kandidatene var jevnt over flinke til å avgjøre hvordan teksten var skrevet og andre multiple choice spørsmål som rettet seg til teksten som helhet.

De fleste greide å disponere tiden godt slik at de hadde mulighet til å besvare alle spørsmålene selv om ikke alle svarene var korrekte.

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

Et par av oppgavene i tekst A bød på problemer også for noen av de dyktigere kandidatene.

Nr. 1: Noen av kandidatene lot seg villedes allerede her, særlig av det gale alternativ B.

Nr. 2: Oppgavene krever nøye lesning av teksten, og de fleste greide å besvare oppgavene korrekt selv om noen satset på feil svar.

Nr 3-5: De fleste svarte rett på disse spørsmålene.

Nr. 6-8: Det kan se ut som om denne oppgavetypen ikke er tilstrekkelig kjent blant alle kandidatene. Oppgavetypen krever at kandidaten fullfører en setning med et direkte sitat hentet fra teksten. Sammen skal de to setningsdelene gi en meningsfull setning der første og andre del også passer sammen grammatikalsk. En del av kandidatene fullførte setningen med riktig utsagn, men med et utsnitt som gjorde at setningen ikke var grammatikalsk korrekt. Andre omformulerte utsagnet slik at det passet sammen grammatikalsk med den første delen, men det var ikke lenger et direkte sitat fra teksten slik oppgavetypen krever.

Nr. 9: Oppgaven krever en forståelse av hovedbudskapet i teksten, og mange hadde fått med seg det.

Tekst B viste seg å by på problemer for en del av kandidatene.

Nr. 10-11: Oppgave 10 var forholdsvis uproblematisk, men en del hadde problemer med oppgave 11.

Nr. 12-14: Oppgavene krever at kandidaten setter sammen to deler av en setning som sammen stemmer overens med utsagn i teksten. Dette var vanskelig for en del av kandidatene.

Nr. 15-18: Noen av kandidatene krysset korrekt av for om utsagnet var riktig eller galt, men hadde ikke med et sitat som begrunnet svaret. Andre hadde kun med en del av sitatet som ble krevd. Sitatet fra teksten må ha med seg alle elementene fra utsagnsteksten i oppgaven.

Nr. 19-21: Ordet/uttrykket i oppgaveteksten skal kunne erstatte ord/uttrykk i tekst B. Noen kandidater siterte en hel setning eller setningsdel istedenfor å begrense seg til ordet eller uttrykket som er ment.

Nr. 22: Noen hadde problemer med å kjenne igjen tonen i talen.

Tekst C hadde noen oppgaver som kandidatene hadde problemer med

Nr. 23-25: En del av kandidatene hadde problemer med å finne riktig overskrift til avsnittene. Her kreves det at teksten leses nøye fordi de villedende alternativene inneholder ord som forekommer i avsnittene, men ved nærmere lesning gjengir de ikke innholdet.

Nr. 26-28: En del av kandidatene hadde problemer med vokabularoppgaver og særlig oppgave 28 var en utfordring der alternativ F noen ganger ble valgt i stedet for A.

Nr. 29-32: Oppgavetypen krever at kandidaten har forstått innholdet i avsnittet som blir sammenfattet og også kjenner vokabularet som skal settes inn i hullene. De svakere kandidaten hadde problemer med denne oppgaven, men av de dyktige var det mange som fikk den til.

Nr. 33-34: Noen lot seg lure av alternativene i disse oppgavene.

Tekst D er skrevet på nynorsk og noen av kandidatene hadde problemer med å forstå enkelte uttrykk.

Nr. 35: Denne oppgaven hadde mange riktig.

Nr. 36-38: Mange hadde disse oppgavene riktig, men noen mente at oppgave 37 refererte til jeg-personen i novellen og enkelte hadde problemer med å se hva oppgave 38 relaterte til. Her er det viktig å lese teksten nøye for å kunne løse oppgaven.

Nr. 39-41: Noen av kandidatene krysset korrekt av for om utsagnet var riktig eller galt, men hadde ikke med et sitat som begrunnet svaret. I oppgave 39 hadde en del av kandidatene riktig sitat, men krysset av at utsagnet var riktig. Det virker som om noen av kandidatene hadde problemer med oppgave 40 fordi de ikke kjente ordet "nyfiken". En del hadde kun med en del av sitatet som ble krevd i oppgave 41. Sitatet fra teksten må ha med seg alle elementene fra utsagnsteksten i oppgaven.

Nr. 42-43: Mange hadde oppgave 42 riktig selv om en del tok med mer av teksten enn det som strengt tatt var nødvendig. I oppgave 43 ble det bare spurt etter ett ord, og det er da viktig at kandidatene leser oppgaveteksten nøye og kun svarer med ett ord.

Nr. 44-45: Noen hadde problemer med oppgave 44, en del flere med oppgave 45.

Hovedbudskapet i tekst E ble stort sett forstått av kandidatene, men en del hadde problemer med detaljene.

Nr. 46: En del svarte feil på ett av eller begge spørsmålene. Det kan virke som om oppgaveteksten ikke ble lest nøye nok. Denne type oppgave skal kunne løses ved å gi sitat uten noen særlig omskrivning fra teksten. Det er derfor unødvendig for kandidatene å bruke tid på å formulere egne svar som eventuelt er for upresise til å få poeng.

Nr. 47-50: Mange fikk til disse oppgavene selv om de svakere lot seg forlede av alternativer som ikke var korrekte.

Nr. 51-52: Her gjelder det samme som under oppgave 46.

Nr. 53-55: Mange fikk til denne oppgaven.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Elevene bør øve på alle oppgavetyper som blir gitt på eksamen for å bli kjent med formatet og kunne svare på de forskjellige spørsmålene raskt og effektivt. Det er viktig at de også lærer seg å lese oppgavetekstene nøye slik at de svarer på det det blir spurt om.

For riktig/galt-oppgavene med sitater fra teksten er det viktig at kandidatene vet at de både må krysse av for om utsagnet er riktig eller galt og skrive et passende sitat fra teksten. Det er viktig at alle meningsbærende ord fra teksten blir tatt med, men samtidig bør en unngå unødig lange sitater som eventuelt inneholder ukorrekt informasjon.

Spørsmålene som kandidatene skal svare kort på, skal kunne besvares med direkte sitater fra teksten uten særlig omskrivning. Det er derfor unødvendig for kandidatene å bruke tid på å formulere egne svar som eventuelt er for upresise til å få poeng.

Oppgavetypen som krever at kandidaten fullfører en setning med et direkte sitat hentet fra teksten, var problematisk for en del av kandidatene. Sammen skal de to setningsdelene gi en meningsfull setning der første og andre del også passer sammen grammatikalsk. En del av kandidatene fullførte setningen med korrekt utsagn, men med et utsnitt som gjorde at den nye setningen ikke var grammatikalsk korrekt. Andre omformulerte utsagnet slik at det passet sammen grammatikalsk med den første delen, men det var ikke lenger et direkte sitat fra teksten slik oppgavetypen krever.

I tekster hvor man kun skal finne et enkelt ord fra teksten, skal kandidatene bare skrive dette ene ordet.

Særlig oppgavene der man skulle finne synonymer til ord fra teksten, hadde mange problemer med. Derfor bør det bli satt av tid til ordforrådstrening i undervisningen. Jo større elevenes vokabular er, jo lettere vil det også være for dem å forstå ukjente tekster.

Kandidatene bør svare på spørsmål også der de er usikre. Siden det ikke blir gitt fratrukk for gale svar, kan et svar som en ikke er helt sikker på vise seg å være riktig slik at en får poeng for det. Blanke svar gir i alle fall ingen poeng.

Eksamenspapirene blir skannet og rettet elektronisk, så kandidatene må være nøye på å skrive tydelig og oversiktlig.

Kandidatene må læres opp til å dele inn tiden de har til rådighet slik at ikke spørsmål blir stående ubesvart.

Standard level paper one

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 7	8 - 15	16 - 22	23 - 28	29 - 34	35 - 40	41 - 45

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Oppgaven som helhet falt ikke vanskelig for kandidatene. Når det gjaldt enkelttekstene, var det en stigende vanskelighetsgrad med A som den enkleste og D som den vanskeligste teksten. I Tekst D var dialekt/nynorsk en kompliserende faktor. De flinkeste kandidatene hadde svart riktig på alle spørsmål, mens de svakeste hadde svært få riktige svar.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

Oppgavesettet som helhet fungerte bra, og det så ut som kandidatene kjente til og behersket formatet. Temaet «klima» virket kjent selv om noen ord var ukjente for de fleste. Noen måtte nok ty til gjetting i flervalgsoppgavene, men det fikk ikke betydning videre i forløpet. Alt i alt lyktes kandidatene bedre med flervalgsoppgaver enn med de oppgavene som krevde en viss grad av egenproduksjon.

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

De fire tekstene har ulik vanskegrad. Tekst A – regler for bruk av bilder på internett – ble generelt godt forstått, men ordforklaringene falt ikke heldig ut. Det var tydelig at mange ikke forsto hva det dreide seg om. Noen skrev også at teksten var underholdende i stedet for informerende.

Tekst B – Tankevekkende om klimaendringene – fungerte også ganske bra. Klima er vel noe som de fleste klasser har jobbet med. I pronomenoppgaven var det vel egentlig bare spørsmål 12 som var vanskelig og hvor mange svarte feil. Igjen var det synonymoppgaven (15-17) som voldt mest bryderi. Et ord som «omfattende» er kanskje i vanskeligste laget for Standardnivået. Noen kandidater knyttet dette ordet til «forfatter» siden den har noe av den samme ordlyden. Flere var også i stuss over teksttypebegrepene og svarte «kåseri» i stedet for «anmeldelse».

Tekst C – Ønskelisten din er viktig for samfunnet – viste seg til dels krevende for mange. Synonymoppgaven (22-24) med multiple choice viste seg lettere enn i Tekst B. Synonymer som «behøve» og «trenge» virket kjent, mens synonymene «kaster» og «hiver» var mindre kjent. De blir jo vanligvis brukt med ulikt stilnivå. Oppgaven med å fullføre setninger (25 – 26) var vanskelig for enkelte, og noen valgte å ikke svare på oppgavene. Det er mulig at de ikke forsto hva de skulle gjøre. Kontekstoppgavene 27-30 hvor man skulle kombinere riktig/galt med et sitat, ble også vanskelig for mange. For å få poeng måtte både sitatet og riktig/galt stemme. Noen hadde også problemer med å formulere sitatene på en språklig korrekt måte. Det gjaldt

også spørsmål 31. Et ord som «bærekraftig» virket ukjent for mange, selv om det er et svært frekvent ord i forbindelse med klima.

Tekst D – Intervjuet språksjefen - skiller seg på mange måter fra de andre tekstene både i tematikk, format, vanskegrad og språkform. At teksten er på nynorsk, er nok forstyrrende for mange. Her dukker det også opp mindre frekvente ord som «forgjenger» og «nynorskpraktikant». Mange har unnlatt å svare på disse spørsmålene enten fordi de ikke har forstått sammenhengen eller fordi de har fått liten tid. Spørsmål 38 ble misforstått av mange. Noen så også ut til å gjette seg fram i multiple choice oppgavene 39 – 41. Intervjuformen og dialekt/nynorsk ble en krevende kontekst for mange.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Det ser ut til at mange kandidater ville ha nytte av å jobbe mer med spørsmålstypen brukt i 27 - 30, der de både skal avgjøre om et utsagn er sant eller usant og også finne en setning i teksten som beviser dette. Dette krever en kombinasjon av ferdigheter som krever en viss øvelse. Det er også viktig at elevene er trygge på oppgaveformen slik at de ikke mister unødvendig mye tid på å famle seg fram til en forståelse. Flere har mange overstrykninger og mye kluss i sin besvarelse, noe som viser at de har vært usikre og kanskje til slutt har gjettet seg fram til et alternativ. Det er viktig å hele tida jobbe med å utvide ordforrådet.

Higher level paper two

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 7	8 - 15	16 - 21	22 - 26	27 - 32	33 - 37	38 - 45

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Oppgavesettet i Norsk B høyere nivå oppgave 2 fungerte alt i alt godt for å vise elevenes skriveevne, mottakerbevissthet, sjangerforståelse og generell språkbeherskelse. Nivået hos kandidatene varierer ganske mye med alt fra morsmålskompetanse hos de beste til nesten nybegynnernivå hos de svakeste. Temaene i oppgavesettet er variert og skulle kunne være et tilbud for alle. Vanskegraden varierer også fra hverdagslige tema som alle kan skrive om opp til mer spesialiserte tema som krever spesifikt vokabular og kulturell eller teknisk innsikt. Oppgave 1 og oppgave 3 viste seg å være vanskelige for mange, men de beste kandidatene løste utfordringene på en overbevisende måte.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

Del B.

I motsetning til forrige år, da del B inneholdt et vanskelig sitat, var denne oppgaven relativt enkel å forstå, og kandidatene har besvart oppgaven greit. Oppgaven stiller heller ingen krav til teksttype, noe som gjør det enkelt for elevene. Det er likevel lett å skille de gode besvarelsene fra de mindre gode etter i hvilken grad de argumenterer for og mot standpunktet sitt og viser at de tar oppgaven på alvor.

Alle kandidatene holdt seg innenfor kravet om 150 til 250 ord.

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

Oppgave 1: Kulturelt mangfold

Denne oppgaven er i utgangspunktet svært åpen, men den krever en begrepsdefinisjon av hva kandidaten mener med kultur. Flere kandidater skriver utelukkende om kulturelt mangfold, noe de sikkert har øvd seg på i undervisningen. Andre tar opp forhold som dialekter og andre regionale kulturvarianter. Svært få tar opp kulturelle uttrykk som teater, opera og konserter, som vel oppgaven sikter mot når det er snakk om bevilgninger fra staten. Noen har ikke nevnt staten med et eneste ord, bare skrevet generelt om kultur i hele landet. Det viste seg å bli stort sprik mellom de beste og de dårligste svarene på denne oppgaven. Dette spriket gjenspeilet seg stort sett også språklig hos de aktuelle kandidatene.

Oppgave 2: Skikker og tradisjoner

Denne oppgaven fungerte godt også for de svakere elevene. De fleste klarte å lage en brosjyretekst, og enkelte supplerte også med en innbydende tegning for å illustrere at det dreier seg om en brosjyre. Noen unnlater å beskrive hvilken rolle asylsøkerne skal ha i denne sammenhengen. Siden de aller fleste har relevant innhold og riktig format i svarene sine, blir språket mer avgjørende for karakteren.

Oppgave 3: Helse

Noen kandidater unnlater å skrive hvem brevet er til eller fra. I tillegg har flere misforstått denne oppgaven fordi de tolker sikkerhet her som at elever kan bli kidnappet når de blir satt av utenfor og ikke innenfor skoleporten. Få trekker fram helsegevinsten når barna sykler eller går til skolen. Besvarelsene må sies å bære preg av kandidatenes erfaringer fra eget hjemland og egen kultur.

Noen foreslår også som forbedring at foreldrene eller andre elever bør følge barna inn i klasserommet slik at de ikke blir kidnappet.

Oppgave 4: Fritid

Alle har svart noenlunde riktig på denne oppgaven. De har skrevet et brev eller en mail til ledelsen for idrettsforeningen. Innholdet i brevet dreier seg stort sett om kandidatens hjemland som mål for reisen. Elevene har kanskje skrevet tekster om sitt hjemland tidligere og gjengir dette i denne teksten. Svært mange nøyer seg med å skrive om landet sitt uten å vurdere om det vil være av interesse for medlemmene og for foreningen generelt. Bare de som berører alle disse punktene, får beste karakter.

Oppgave 5: Vitenskap og teknologi

Mange kandidater skriver om lyst og ønsker om å reise til Mars og konsentrerer seg om personlige egenskaper. Bare de aller flinkeste tar med vitenskapelig og teknologisk egnethet. Ikke alle viser mottakerbevissthet i denne oppgaven.

Anbefalinger og veiledning for indervisning av fremtidige kandidater

Kriterium A. Språklig måloppnåelse: Alle disse oppgavene krever et godt og presist vokabular, god sjangerforståelse og logisk sammenbinding, samt grammatikkbeherskelse. Sensor teller ikke språkfeil, men grammatisk usikkerhet fører ofte til uklarhet i framstillingen og dårlig flyt, slik at teksten ikke blir effektiv. Selv om grammatikkunnskaper ikke blir testet eksplisitt på eksamen, ville bedre kjennskap til norsk grammatikk og særlig syntaks gjort det lettere for en del av elevene å uttrykke det de vil. Det bør settes av tid til så vel grammatikkundervisning som ordforrådstrening. Også rettskriving er viktig å lære seg. Noen kandidater har også en nesten uforståelig håndskrift. Når sensor må streve med å dechiffrere innholdet, forstyrrer det flyten og påvirker ubevisst inntrykket av besvarelsen.

Kriterium B. Argumentering og budskap: Som nevnt under Del B er det viktig å argumentere for og mot et standpunkt selv om det ikke går klart fram av oppgaveteksten. Når kandidaten skal skrive et blogginnlegg om hvor viktig det er å fremme kultur i hele landet, bør han ta utgangspunkt i det motsatte synet (mer til hovedstaden) og vise hvorfor dette er en feil strategi før han begrunner hvorfor staten bør støtte kulturen i hele landet. Det er viktig å strukturere argumentene godt for å nå fram med budskapet. Øv på å lese eksamensoppgaver ved å fokusere på teksttype, målgruppe og formålet med teksten. Pass på å få med hva det eksplisitt blir spurt om i oppgavestillingen og definer viktige begreper i spørsmålsstillingen. Det vil i de fleste oppgavetyper være et pluss å argumentere for og mot et syn og ikke bare presentere ei side av saken.

Kriterium C. Format: Det forventes at teksttypene har visse kjennetegn, som at en blogg bør ha med dato og brukernavn, samt en klar mottakerbevissthet. En brosjyre bør ha en passende overskrift, være informativ, men samtidig appellativ. Et brev må ha adressat og underskrift og må dateres. Brevet til rektor bør ha en formell tone. Et forslag må ha en tydelig struktur, samt være både informativt og appellativt. Det er også viktig å bruke avsnitt.

Standard level paper two

Component grade boundaries

Grade:	1	2	3	4	5	6	7
Mark range:	0 - 3	4 - 7	8 - 12	13 - 15	16 - 19	20 - 22	23 - 25

Deler av programmet og eksamen som virket vanskelig for kandidatene

Noen hadde ikke kjennskap til teksttypene de hadde valgt og konvensjonene som blir forventet oppfylt.

Mangelfulle språkkunnskaper førte til at noen av kandidatene misforstod oppgaveteksten for oppgaven de hadde valgt. For eksempel ble kjøkkenhage forvekslet med en skolekantine i oppgave 3.

Noen av kandidatene hadde ikke lest oppgaveteksten i oppgave 5 godt nok og skrev teksten som et intervju og ikke en artikkel som baserer seg på et intervju.

Deler av programmet og eksamen hvor kandidatene virket godt forberedt

Det er stor variasjon i språkkunnskapene til kandidatene. De dyktigste skrev fremragende tekster som det var lite å utsette på mens andre strevde mer med å uttrykke seg på norsk. Så godt som alle kandidatene skrev imidlertid tekster hvor det gikk an å forstå hva de ville uttrykke.

Mange kjente til konvensjonene til de formelle kjennetegnene ved de forskjellige teksttypene. Dette gjorde at også kandidater med mangelfulle språkkunnskaper kunne kompensere dette til en viss grad ved å ha det formelle i orden.

Mange av besvarelsene var godt strukturert og brukte bindeledd på en måte som ga god flyt i teksten.

Styrke og svakheter hos kandidater i behandlingen av de enkelte spørsmål

Oppgave 1: Kulturelt mangfold

De beste besvarelsene hadde en passende overskrift, oppdeling i avsnitt med undertitler, var informative og henvendte seg direkte til leseren. De praktiske og hverdagslige rådene med forslag både om hva en bør og ikke bør gjøre ble gitt på en klar, presis og oversiktlig måte. Svakere besvarelser var uoversiktlige uten overskrift og undertitler og hadde enten bare råd om hva en bør unngå eller hva en bør gjøre.

Oppgave 2: Skikker og tradisjoner

De beste besvarelsene hadde en passende innledning til presentasjonen og henvendte seg direkte til publikum med konkrete beskrivelser av ideer for feiring av jubileet, overbevisende argumenter for hvorfor dette forslaget burde bli brukt og med en appell til slutt om å velge dette

forslaget. De svakere besvarelsene hadde ikke en passende innledning og henvendte seg ofte ikke til publikum. Ideene var vage og ble presentert på en rotete og lite overbevisende måte.

Oppgave 3: Helse

De beste besvarelsene begynte med å ønske fremtidige foreldre velkommen og taleren presenterte seg kort før kjøkkenhageprosjektet ble forklart med utfyllende informasjon om hvorfor prosjektet ble startet og nytten av det. Talen ble avsluttet med en medrivende appell om å bli med på prosjektet. Svakere besvarelser henvendte seg ikke til publikum og beskrev enten prosjektet bare overfladisk eller ikke i det hele tatt. Et par hadde også misforstått oppgaven og trodde en kjøkkenhage var en kantine.

Oppgave 4: Fritid

De beste besvarelsene hadde en passende overskrift for besvarelsene og beskrev i innledningen klart og presist hva søskenrivalisering er. Forslag med fritidsaktiviteter som kan redusere søskenrivalitet ble beskrevet detaljert med illustrerende eksempler. Teksten ble avsluttet med en overbevisende konklusjon på hvorfor disse forslagene kan redusere problemet med søskenrivalitet. Svakere besvarelser forklarte ikke hva søskenrivalisering er og listet opp fritidsaktiviteter uten å gå noe særlig inn på hvordan de kan være til hjelp med å redusere søskenrivalisering.

Oppgave 5: Vitenskap og teknologi

De beste besvarelsene hadde en passende overskrift og en innledning med utfyllende informasjon om forskeren og intervjuet. Videre i artikkelen ble det delvis referert til spørsmålene og svarene i intervjuet der både muligheter for og konsekvenser av at mennesket blir 200 år gammelt ble behandlet. Artikkelen ble så bli rundet av med en passende avslutning og en underskrift. De svakere besvarelsene formatet teksten som et intervju og ikke som en artikkel, glemte underskrift og i noen tilfeller også overskriften.

Anbefalinger og veiledning for undervisning av fremtidige kandidater

Kriterium A. Språklig måloppnåelse: Det viktigste er å arbeide med språket både med vokabular og grammatikk. Noen av kandidatene har fremragende språkkunnskaper på morsmålsnivå mens andre tydelig strever med å kunne uttrykke det de vil.

Kriterium B. Argumentering og budskap: Det bør øves på å bygge opp en tekst som argumenterer på en overbevisende måte overfor målgruppen og får frem formålet med teksten. Det er også viktig at oppgaveteksten leses godt slik at besvarelsen inneholder alle elementene det blir spurt etter.

Kriterium C. Format: God kjennskap til de forskjellige teksttypene gjør at også kandidater med mangelfulle språkkunnskaper kan kompensere dette til en viss grad ved å oppfylle de formelle kriteriene som blir forventet innenfor de ulike tekstsjangrene. Kandidatene må lære å disponere teksten og besvare oppgaven på en oversiktlig måte. Bruk av avsnitt og bindeledd må læres slik at det blir god flyt i teksten og budskapet kommer tydelig frem.

Kandidatene må kunne oppfylle minimumskravet for tekstlengden. Enkelte skriver mye mer enn det blir forventet, og det fører noen ganger til en utflytende tekst med mange gjentakelser.